

Poitsilanmaan Luontoyhdistys Kuikka ry
 Juha Juuti
 Käypolku 4 as.4
 54120 PULP
 Puh. 0500221213
 Email: juha.juuti@ruokolahtelainen.net
juha.juuti@lut.fi

Maakuntamme
 suojelutason
 parantaminen

10.6.2008

Etelä-Karjalan liitto
 Maakuntakaava/Marjo Wallenius
 Kauppakatu 40 D
 53100 LAPPEENRANTA

Monimuotoinen luonto ja sen turvaaminen

Suomi on sitoutunut pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen vuoteen 2010 mennessä. Useat arviot ja tutkimukset osoittavat, ettei tätä tavoitetta tulla saavuttamaan.

Koska vanhat metsät ovat tärkein uhanalaisten lajien esiintymisympäristö, tulee Etelä-Suomessa panostaa erityisesti metsien suojeluun. Uusimpien tutkimusten mukaan vanhoissa metsissä elävien lajien häviämistodennäköisyys on selvästi kasvamassa. Lisäksi ilmastonmuutoksen vaikutukset lisäävät lajien häviämistodennäköisyyttä ja muutoksen nopeutta ja näin ollen tuovat uusia haasteita monimuotoisen luonnon säilyttämiselle.

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) tavoitteena on luoda suojelualueverkosto turvaamaan uhanalaisten, harvinaisten ja vaateliiden lajien elinympäristöjä sekä pysäyttää monimuotoisuuden köyhtyminen vuoteen 2016 mennessä. Uhanalaisten lajien tärkeiden elinympäristöjen turvaamiseksi tulee tehdä viipymättä suojelupäätöksiä ja aluevarauksia. Uusimpien tutkimusten ja arvioiden pohjalta tulee metsäalasta suojella vähintään 10 % (tutkimuksissa todettu vaihteluväli 10–30%), jotta voitaisiin estää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen.

Maakuntamme suojelutason parantaminen

Etelä-Karjalan luonnonsuojelun taso on valtakunnallisesta näkökulmasta katsottuna huolestuttavan alhainen. Tähän on ollut syynä alueen voimakas metsäteollisuus, joka on voimakkaasti hyödyntänyt alueen metsiä, vesistöjä ja muuta luontoa.

Tarkasteltaessa ympäristöministeriön (luonnonsuojelupäivät 18.9.07, Pekka Salminen) yhteenvetoa yksityisistä suojelualueista maakunnittain (kuva 1) havaitaan, että Kaakkois-Suomen suojelutaso on valtakunnallisesti katsottuna alhainen. Tarkempi vertailu naapurimaakuntaan Etelä-Savoon (kuva 2) osoittaa, kuinka paljon huonompi tilanne meillä on. Tarkasteltaessa tilannetta Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan välillä (kuvat 3 ja 4) havaitaan, että Etelä-Karjalan suojelutaso on erityisen heikko. Etelä-Karjalan suojelutilanne ei juuri parane, vaikka suojelutilastoon otetaan mukaan myös valtion suojelualueet (kuva 4).

Tarkasteltaessa kuntien pinta-aloja ja metsien määrää havaitaan, että Ruokolahti on jopa Etelä-Suomen läänin alueen suurin ja metsäisin kunta, joten Ruokolahti on avainasemassa maakunnan suojelutason parantamisessa.

Esityksiä suojelutason parantamiseksi

Maakuntakaavassa tulee varata riittävästi suojeluun soveltuvia alueita suojelualuevarauksin, jotta voidaan turvata alueen monimuotoisen luonnon säilyminen. Aluevarauksissa tulee ottaa huomioon voimakkaasti kuormitetut metsät ja vesistöt ja niiden ennallistamiseen on varattava riittävästi alueita METSO -toimintaohjelman mukaisen suojelualueverkoston toteuttamiseksi.

Olemme kartoittaneet Ruokolahden luontoarvoja rantayleiskaavakäsittelyn aikana ja tehneet seurantatutkimuksen rantarakentamisen vaikutuksesta kuikkakantaan 42 järveltä (liite 1). Luontokartoitusten pohjalta olemme tehneet muutosesityksiä rantayleiskaavaan, suojeluesityksen ympäristöministeriölle ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle (liitteet 2-6). Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri julkisti 29.11.2007 metsätoimintaohjelman (liite 7), jossa pureudutaan alueen metsien tilaan sekä niiden suojeluun.

Ohessa muutosesitysten ja suojeluesityksen liitteiden 1-7 pdf – tiedostojen linkit verkkolevylle.

Liite 1 Rantarakentamisen vaikutus kuikkakantaan (240kb)

<http://juuti.pp.fi/Rantakaava/Kuikkakannan%20tiheys%20Liite3-9-12-2007.pdf>

Liite 2 Muutosesitys rantayleiskaavaan (190kb)

<http://juuti.pp.fi/Rantakaava/Esitys-Ruokolahden-kunnalle-23-3-2005-Liite4-9-12-2007.pdf>

Liite 3 Häiritsevän vesiliikenteen kieltohakemus (34kb)

<http://juuti.pp.fi/Rantakaava/moottorivenekielto/moottorivenekielto-suuri-paljarvi-24-10-2005.pdf>

Liite 4 Tarkennus häiritsevän vesiliikenteen kieltohakemukseen (31kb)

<http://juuti.pp.fi/Rantakaava/moottorivenekielto/tarkennus-moottorivenekielto-suuri-paljarvi-26-9-2006.pdf>

Liite 5 METSO – suojeluesitys ympäristöministeriölle (13Mb)

<http://juuti.pp.fi/METSO%20JULKINEN/Esitys-METSO-ohjelmaan-ymparistoministerio-2007.pdf>

Liite 6 Suojelutaso Ruokolahdella ja Kaakkois-Suomessa verrattuna muihin maakuntiin (140kb)

<http://juuti.pp.fi/Rantakaava/suojelutason-lisaaminen-ruokolahdella-24-1-2008.pdf>

Liite 7 Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry:n metsätoimintaohjelma 2007 (510kb)

<http://www.sll.fi/etela-karjala/toiminta/tyoryhmat/metsajasuo/metsaohjelma.pdf>

Kaakkois-Suomen suojelutilanteen parantamiseksi käyty neuvottelu ympäristöministeriössä 18.1.2008 tuotti positiivisen tuloksen: ministeriön edustajat olivat tyytyväisiä aktiiviseen toimintaan ja kannustivat edistämään Etelä-Karjalan suojelualueiden muodostumista. Seuraavassa on lyhyt yhteenveto ympäristöministeriössä käydystä neuvottelusta.

”Olimme Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiirin edustajina 18.1.2008 ympäristöministeriössä keskustelemassa Etelä-Karjalan metsiensuojelutilanteesta ja esittelimme myös näkemyksiämme suojeluverkoston rakentamisesta painottuen Ruokolahdelle, Rautjärvelle ja Parikkalaan. Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri on laatinut metsätoimintaohjelman metsien suojelutason parantamiseksi. Keskustelussa kävimme läpi konkreettisia suojeluesityksiä sekä Metso II – metsiensuojeluohjelman antamia mahdollisuuksia.

Ensimmäisenä konkreettisena hankkeena on koottu suojelullisesti tärkeitä kohteita isommiksi kokonaisuuksiksi Suuri Paljärven ja Vaahteruksen suunnalla. Näistä on tehty esitys (8.11.2007) ympäristöministeriölle ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle. Ympäristöministeriö on jo hyväksynyt ko. aluekokonaisuuksiin sisältyvät yksityisten maanomistajien METSO -suojelualueesitykset ja todennut niiden käsittävän valtakunnallisestikin merkittäviä osa-alueita.

Ympäristöministeriössä pidettiin suojeluverkoston aikaansaamista tärkeänä, kuten METSO II -toimintaohjelmassa painotetaan. Ministeriössä kannustettiin myös rakentamaan Etelä-Karjalaan eri metsänomistajien yhteistoimintaverkostoja, joilla voidaan edistää monimuotoisten metsäalueiden muodostumista ekologisiksi käytäviksi suojelualueiden välille. METSO II:n linjauksissa yhtiöille voidaan maksaa metsiensuojelusta samaan tapaan kuin yksityisillekin.

Ministeriön edustajat olivat tyytyväisiä aktiivisesta suojelutoiminnasta ja kannustivat edistämään Etelä-Karjalan suojelualueiden muodostumista.

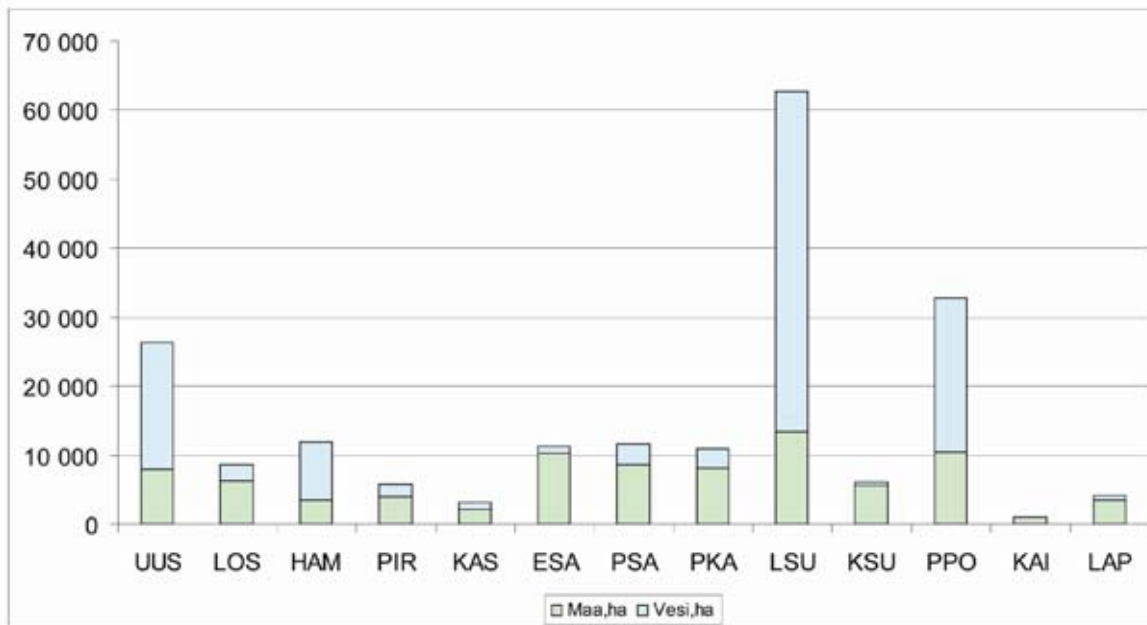
Ympäristöministeriöstä tapaamisessa oli mukana ministeri Kimmo Tiilikainen ja luonnonsuojeluvalvoja Pekka Salminen. Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiristä olivat edustajina puheenjohtaja Kimmo Saarinen, Anitta Miikkulainen, Timo Tikka ja Juha Juuti. Tikka ja Juuti edustivat myös Etelä-Karjalan lintutieteellistä yhdistystä. Suomen luonnonsuojeluliitosta oli mukana metsäasiantuntija Harri Hölttä.”

Ympäristöministeriössä käydyn neuvottelun ja keskustelun pohjalta olemme aloittaneet Metsämanner -hankkeen toteuttamiseksi tehtävien luontokartoitusten suunnittelun ja käytännön toteuttamisen.

Luonto-Liiton metsäasiantuntijat aloittavat alueen metsien kartoituksen kesällä 2008. Kartoituksen ensimmäisessä vaiheessa tutkitaan entuudestaan tiedettyjä potentiaalisia suojeluun soveltuvia metsäalueita n. 2000-3000ha Ruokolahden, Rautjärven ja Parikkalan alueella.

Ehdotamme ensimmäiseksi suojelualuevaraukseksi ympäristöministeriölle esittämämme METSO -suojeluesitystä, joka on jo saanut hyväksynnän ministeriöstä. Eli esitämme, että Suuri Paljärven alue ja Vaahteruksen lähellä esitetyt alueet merkitään suojelualuevarauksella. Aluekokonaisuuteen kuuluu yksityisiä metsien suojelualueita, valtakunnalliseen harjajensuojeluohjelmaan kuuluvia alueita ja Suuri Paljärven vesialue. Tämän lisäksi esitämme, että Suuri Paljärvi merkitään maakuntakaavassa hiljaiseksi alueeksi (luonnonrauha-alue), koska alueelta on tehty laajat ja perusteelliset luontoselvitykset ja kartoitukset. Alue soveltuu monipuolisten luontoarvojen ja hyvän kuikkakannan johdosta hiljaiseksi eli luonnonrauha-alueeksi. Aluerajauksen koko on yhteensä n. 500ha.

YSA-alueet (ha) maa- ja vesialueittain ympäristökeskuksissa 1.1.2007

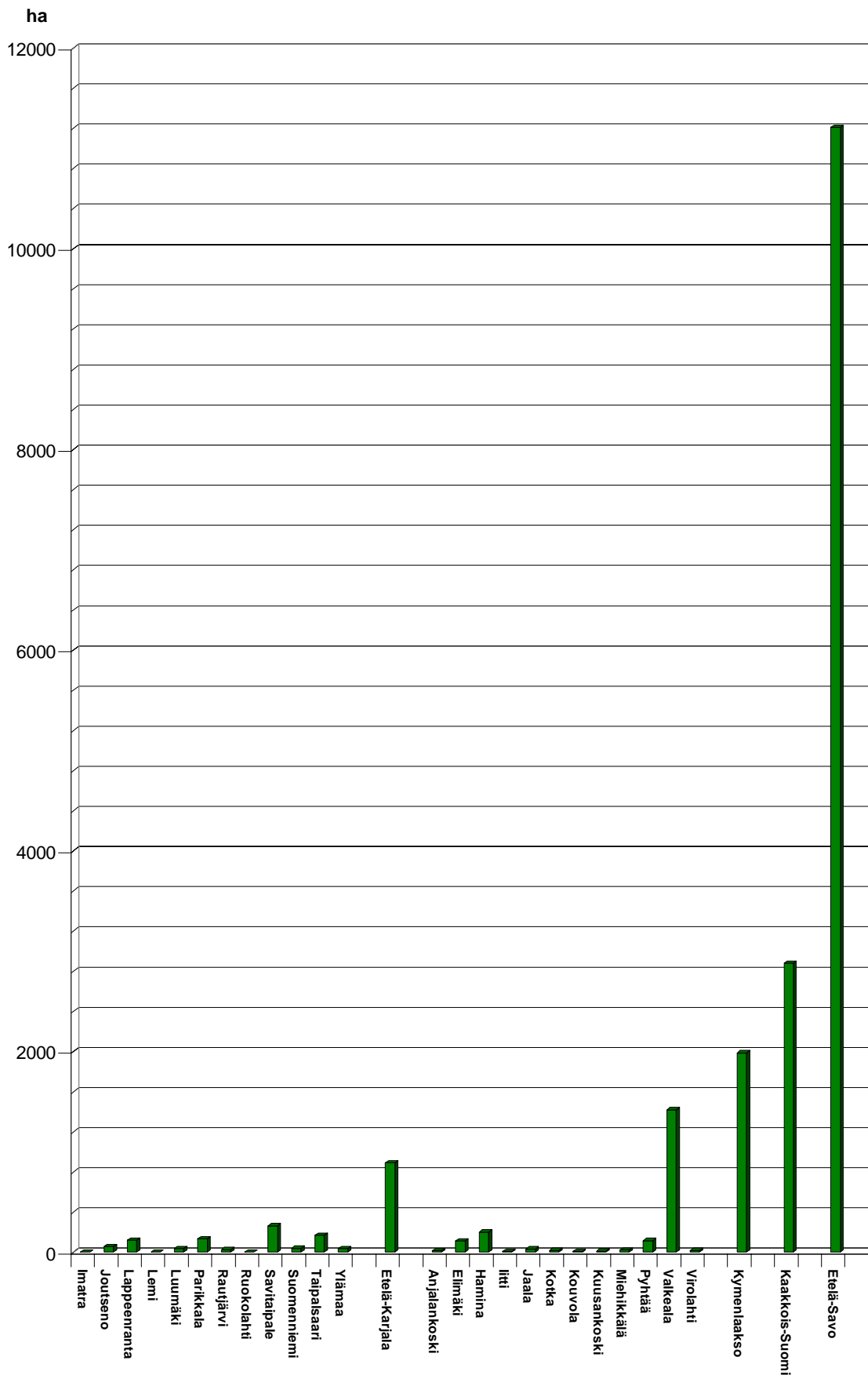
Ls.pävät 18.9.07, Pekka Salminen

3

Kuva 1

Kaakkois-Suomen yksityiset suojelualueet verrattuna Etelä-Savon yksityisiin suojelualueisiin

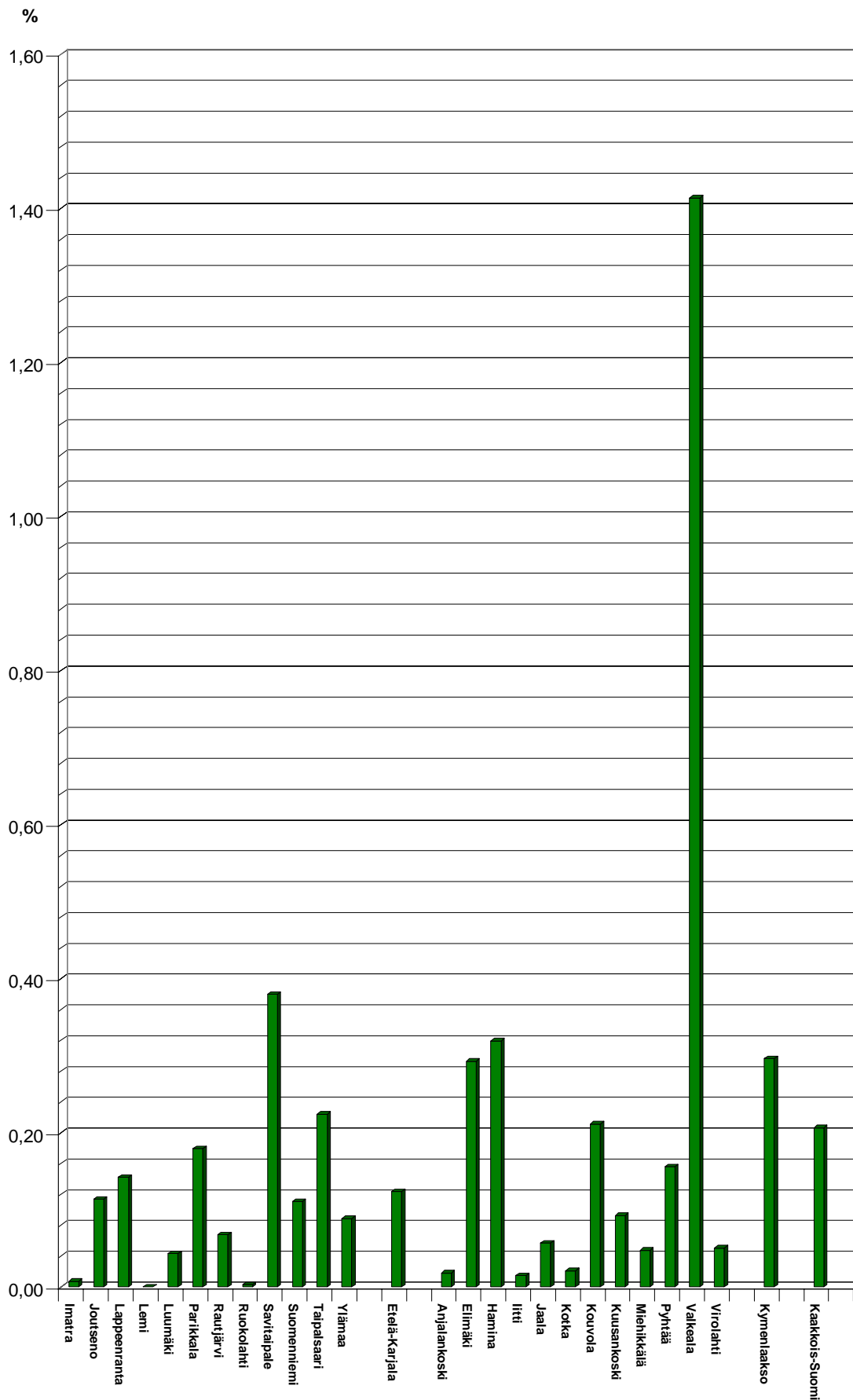
27.12.2007

Kuva 2

Kaakkois-Suomen yksityiset suojealueet suhteessa kunnan pinta-alaan

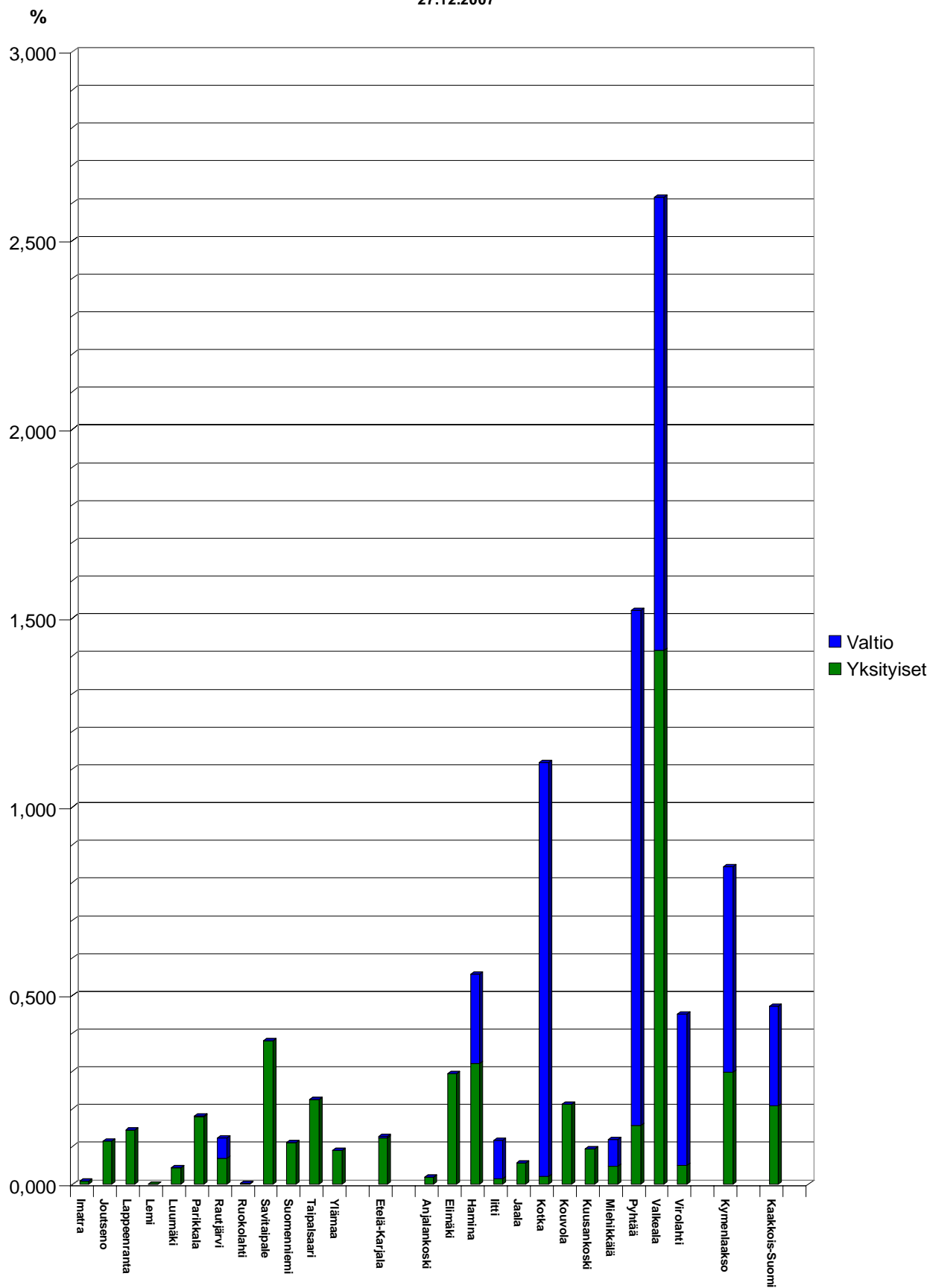
27.12.2007

Kuva 3

Kaakkois-Suomen yksityiset ja valtion suojelualueet suhteessa kunnan pinta-alaan

27.12.2007

Kuva 4

24.1.2008 Juha Juuti Poitsilanmaan Luontoyhdistys Kuikka ry